GAZETA LWOWSKA

W Poniedziałek — Nro. 60. — 26. Maia 1823.

Wiadomości kraiowe.

Okólnik C. K. Rządu kraiowego.

Że wszyscy plebani mieyscowi o wypadkach śmierci tych osob, których pertraktacyia spadku do C. K. Sądów Szlacheckich należy, tak należytemu Sądowi Szlacheckiemu, iako też należytemu Komornikowi granicznemu, zawsze bez naymnieyszéy zwłoki donosić są obowiązani.

Aby w przypadkach śmierci takich osób, którzy Juryzdykcyi C. K. Sądu Szlacheckiego podlegaią, opieczętowanie (*obsigillatio*) i opisanie maiątku (*inventarium*) tak, iak one prawo przepisuie, tym prędzey przedsięwziętemi bydź mogły, ninieyszém powszechnie stanowi się, aby plebani mieyscowi, o każdym w ich parafii wydarzonym wypadku śmierci osoby, podlegaiącey Juryzdykcyi C. K. Sądu Szlacheckiego, zawsze i bez naymnieyszéy zwłoki komornikowi sekcyi, do któréy osoba zmarła należała, i oraz należytemu Sądowi Szlacheckiemu donieśienia czynili, za co im na wynagrodzenie za posłanca należytość 15 kr., albo ieżeli odległość milę wynosi, od mili za posłańca tam 15 kr. i podobnież tyle od mili na powrót dozwala się i ta zaraz przy spisaniu inwentarza zapłaconą zostanie.

Ażeby zaś plebani mieyscowi ninieysze rozporządzenie ściśle dopełniać mogli, niniey szem powszechnie ogłasza się, że Juryzdykcyi C. K. Sądów Szlacheckich następuiące podlegaią osoby, iako to:

1. Wszystkie do Magnatów Galicyyskich, lub Rycerskiego stanu należące osoby;

2. Wszyscy, którzy się wywieść mogą, że są Szlachtą kraiową, lub zagraniczną;

3. Wszyscy posiadacze dóbr, chociażby nie byli Stanu szlacheckiego, iak tylko na moey tych posiadłości w mieyscu ich pobytu, Juryzdykcyia do nich wyłącznie należy.

4. Każdy w kraiu tuteyszym przebywaiący poddany Porty Otomanskiéy;

5. Całe Duchowieństwo katolickie nieszlachta, w Galicyi i na Bukowinie umieszczone, tak obrządku łacińskiego, iako też greckiego;

6. Całe Duchowieństwo grecko-nieunickie na Bukowinie;

7. Wszyscy członkowie Konfessyi Auszburskiéy i Helweckiey, którzy ordynacyią na urząd kaznodzieia otrzymali,

8. Spadki po Officerach i żołnierzach prostych z milicyi kraiowey, którzy pod ów czas zmarli, gdy co do swoiéy osoby Juryzdykcyi woyskowéy podlegali, i którzy dawniéy w woysku nie służyli, ieżeli są Szlachtą.

9. Każdy do korpusu woyska należący włościanin, który posiada stanową realność (do czego iednak kapitały na realnościach tabularnych zabezpieczone należyć nie maią) lub fideikomis.

10. Wszystkie te osoby, których Nayiaśnieyszy Pan orderem Kawalerskim zaszczycił, chociażby o szlachectwo nie prosili.

We Lwowie d. 8. Kwietnia 1823.

(*Podpisy*).

Uwiadomienia

I. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 3. Listopada 1822 i stosownie do przepisów patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Alexandrowi Billaudet Furierowi przy Instytucie inwalidów w Karolinenthal pod Pragą Nro. 40 mieszkaiącemu, nadadź pięcletni przywiley na poprawę dystylowania wódek i wyskoków, przez którą sposobem bardzo prostym oszczędza się czasu i materyiału opałowego, stopień mocy, który przy zwyczaynym postępowaniu dopiero po dwukrotnym do sześciu razy powtarzanym przepędzaniu, otrzymuie się, tu po iednym tylko paleniu uskuteczniony zostaie, a ieżeli kto chce ze słodu zbożnego, ziemniaków, lub tym podobnych płodów wódkę dystylować, części fermentuiące ani się z sobą połączą, ani się spalą, ani też nie pomieszaią się z częściami spirytusowemi.

Kurs Wiedeński z dnia 19go Maia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 7/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 116 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — —. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. — — —

Kurs na Augsburg za 100 Kur. ——— Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 903 4/6 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Brazyliia i Portugaliia.

Gazety Francuzkie donoszą z Rio de Janeiro z d. 12. Lutego: »Cesarz Jmć nadał miastu Rio de Janeiro w nagrodę miłości Oyczyzny, wierności i podległości Jego dostoyney osobie tytuł »bardzo wiernego i bardzo heroicznego miasta« a iego Kamerze (Radzie mieyskiey) tytuł »bardzo dostoyney«, któremito tytułami odtąd mianować się będą. Daley ażeby uczcić pułki liniiowe i milicyi Kapitanii do Rio de Janeiro, które na owym dniu pamiętnym 9. Stycznia 1822. wzięły się do broni, równie, iak i oddziały przybyłe z St. Paulo i z Mines-Geraes dla powiększenia załogi Stolicy, rozporządził Cesarz Jmć szczególnym wyrokiem, ażeby te wszystkie oddziały nosiły na swoich chorągwiach ozdoby własnie utworzonego Cesarskiego orderu wielkiego krzyża, które tak długo zatknięte będą na ich chorągwiach, aż dopóki ci wszyscy nie pomrą, co na tym chwalebnym dniu wzięli się do oręża. Daley rozporządzono, ażeby wdowy i sieroty sztabowych i podrzędnych Officerów siły lądowey i morskiey poległych w tey sprawiedliwey woynie za obronę oyczyzny, pobierały półowę płacy iako dochody dożywotnie, zaś wdowy i sieroty podofficerów, szeregowych, maytków i młodzieży okrętowey pobierać będą przez całe życie zupełną płacę ich małżonków i oyców.«

List z Lizbony z d. 5. Kwietnia zawiera co następuie:

»Owe pogłoski o niepokoiach w Rio-de-Janeiro, z powodu których Następca tronu miał się schronić ze stolicy do pobliskiego wieyskiego pomieszkania w Santa-Cruz, równie tak niepotwierdziły się, iak owa klęska, którą pod Bahiią miał ponieść Jenerał Brazyliyski Labateur. Owszem wiadomości nadeszłe z Rio-de-Janeiro d. 10. Lutego przez okręt Angielski są nader pomyślne dla Portugalskich Rewolucyionistów, ponieważ oprócz Bahii czyniącey ieszcze tylko słaby opór, która wkrótce poddać się będzie musiała, wszystkie inne prowincyie za przykładem stolicy oświadczyły, że dłużey nie będą podlegać Portugalii i przyłączyły się do systematu przyiętego od czasu wyniesienia Następcy tronu na godność Cesarza (w Październiku roku zeszłego.) Nayuporczywszych Demokratów, będących dawniey często powodem scen burzliwych albo uwięziono, albo pooddalano ze stolicy, poskromiono niepohamowaną dowolność druku, co wszystko spodziewać nam się każe, że kray tak ważny dla Ameryki utrzymany będzie w monarchicznych zasadach, i że się zabezpieczy od dalszych przekształceń szkodliwych dla iego wewnętrzney spokoyności. Następca tronu, Jego Małżonka i obiedwie Xiężniczki znayduią się w naylepszém zdrowiu, a Jey Cesarzowic. Mość Królewicowa oczekuie codziennie połogu.«

»Większa część Deputowanych Zgromadzenia maiącego zatrudnić się dziełem Konstytucyi przybyła właśnie do Rio-de-Janeiro, a reszty spodziewaią się codziennie. Sądzą, że zgromadzenie to rozpocznie obrady swoie d. 26. Lutego. Konstytucyia ma iuż bydź ukończoną i natychmiast po zagaieniu kongressu przełożoną będzie Deputowanym różnych prowincyi.«

»Z naywiększą czynnością zatrudniaią się tu pomnożeniem marynarki. W tym celu otworzono we wszystkich prowincyiach dobrowolną składkę, przez którą właśnie znaczne summy wpłynęły. Portugalscy Officerowie wzbraniaiący się przyiąć służbę w Brazylii, odesłani zostali na pokładzie dwóch neutralnych fregat do Lizbony, co dla skarbu nowém iest ulżeniem. Równą troskliwość zwraca Rząd i na woysko lądowe. W prowincyiach Rio-de-Janeiro, Rio-Grande, S. Paulo i Minas Geraes tworzą honorowe gwardyie z synów naybogatszych i nayznakomitszych rodzin, które tym sposobem są nowym węzłem ze swoim Władcą połączone.«

»Zwyczayne posiedzenie Stanów zamknięte zostało d. 31. Marca. Na przedostatniém posiedzeniu na przedstawienie wielu współczłonków podano następuiący proiekt do prawa: »Stany zważywszy potrzebę dania iakiegoś wyszczególnionego znaku wszystkim obywatelom poświęcaiącym usługi swoie sprawie konstytucyi, nim przykre okoliczności, w których się teraz skarb kraiowy znayduie pozwolą myśleć o nagrodzie innego rodzaiu, zawyrokowały co następuie: 1.) Order obywatelski (*Ordem civico*) pod tytułem orderu konstytucyyney zasługi ma wyłącznie na to bydź przeznaczony, ażeby tych piersi ozdabiał, którzy zasłużyli się oyczyźnie, wspieraiąc sprawę konstytucyi i broniąc z odwagą i wiernością wolności Portugalskiego obywatela bądź w pokoiu, bądź w woynie. 2.) Medal orderu zawiera na iedney stronie słowo »Konstytucyia« na drugiey zaś obraz Króla Jana VI., iak składa przysięgę na Konstytucyią. 3.) Medal ten noszony będzie na niebieskiey białey wstążce. 4.) Król konstytucyyny,

VI. iako pierwszy, który się sprawie konstytucyyney zasłużył, ma być W. Mistrzem tego orderu. 5.) Rząd umocowany iest do wydania wszystkich potrzebnych urządzeń, tyczących się tak rozmaitych dostoyności tego orderu, iako też ilości wstążek, Kommandorów, Rycerzów i ozdob. 6.) Wdowy Officerów, podofficerów i szeregowych poległych w teraźnieyszey woynie przeciw rokoszanom, maią ciągłę pobierać płacę swoich mężów.« — Tylko szósty i ostatni artykuł tego wniosku oświadczono za pilny, natychmiast więc naradzano się względem niego i przyięty został; inne pięć artykułów odroczono.«

»Po potyczcę z d. 23. Marca niezdarzyło się nic szczególnieyszego w Tras-os-Montes. Jenerał Rego wydał pod d. 24. Marca z główney kwatery w Amarante odezwę do zagorzanów (Transmontanerów), która się kończy następuiącemi urządzeniami: »1.) Każdy mieszkaniec Prowincyi Tras-os-Montes poymany z orężem w ręku będzie rozstrzelany. 2.) Kto na woysko nasze strzelać się odważy będzie rozstrzelany, a iego dóm zniszczony zostanie. 3.) Wszystkie miasta i wsi, z których na nasze woyska strzelać będą, zostaną spalone, a mieszkańców tychże wypędzi się bez różnicy osób, albo godności.« Zdaie się, że Rego wzmocniony różnemi załogami z Alemtejo i z Lizbony, uderzy w dniach pierwszych Kwietnia na Amarantego, przynaymniey, że ostatnie doniesienia Jenerała Rego z d. 31. Marca i 1. Kwietnia, które były bardzo krótkie i nic szczególnego nie zawierały, datowane były znowu z Villa Real, które to miasto opuścić wprzódy był przemuszony po wypadkach z d. 13. Marca.«

Ameryka Hiszpańska.

Dotychczasowa Hiszpańska główna Kapitaniia Guatimala w Ameryce północney leżąca, kray złożony ze 15,500 mil kwadratowych, w których znayduie się 1 1/2 miliona ludzi, ogłosił się niezawisłym od Hiszpanii, i uczynił wniosek Ziednoczonym Stanom, ażeby go do swoiego Związku przyięły.

Hiszpaniia.

Wiadomości z Wittoryi z d. 22. Kwietnia donoszą: »JKrólewic. Mość ciągle staranny o to, ażeby nawet uprzedzał w potrzebach żołnierzy, rozkazał, by opał zimowy tak, iak dawniey, był rozdawany woysku. — Półkownik Fontenilles, Adjutant JKrólewic. Mości posłany od Xięcia Naczelnika do Xięcia Hohenlohe, powrócił do główney kwatery. Ten Oficer sztabowy przeieżdżaiący Nawarrę tylko w towarzystwie iednego przewodnika, gdy przybywał na mieysca niezaięte ieszcze przez nasze woysko, oświadczył, że wszędy, gdzie go poznano, przyymowany był okrzykami: »Niech żyie Król! Niech żyią Oficerowie Francuzcy.«

Monitor z d. 1. Maia umieścił doniesienie Jenerała Guileminot datowane z Wittoryi d. 25. Kwietnia osnowy następuiącey: »Straż przednia pierwszego oddziału pod Jenerałem Vallin, złożona z konney brygady Jenerała Vallin i Laroche-Jaquelin i z iedney bateryi wkroczyła d. 22. Kwietnia do Burgos. Jeszcze dnia tego samego przybyła tam główna kwatera pierwszey dywizy piechoty pod Jenerałem d'Antichamp. Xiążę Reggio przybył d. 23. t. m. z ostatkami dywizyi, a swoią przednią straż posłał drogą ku St. Andre, Palencyi i Arandzie. Mieszkańcy okazywali naywiększy zapał. Brygada d'Albignac z dywizyi Bourkego śpiesząca z Wittoryi ku Santonie i St. Ander dla dania pomocy Hiszpańskim Roialistom blokuiącym Santonę, zdobyła dnia 21. t. m. zamek Loredo, co nas uczyniło Panami portu Santony. Poczém w Burgos znowu się połączy z pierwszym oddziałem. Tam równie dąży także druga brygada dywizyi Bourkego. Dywizyia Obert stoi ieszcze w Logrono i przodem wysłała oddziały ku Soryi i Tudeli. Jenerał Molitor pośpiesza ciągle ku Sarragossie, iego straż przednia była d. 22. w Tudeli. Ballesteros dniem wprzódy opuścił to miasto i cofnął się ku Mallen i Taragonie; posłano za nim woysko w tych obu kierunkach. Oddział drugi był wszędzie w pochodzie swoim nayuprzeymniey przyymowany stawiano bramy tryiumfalne i muzyka przygrywała. Oddział posiłkowy Jenerała Bordesoult osadził Wittoryią, Bilbao, Miranda de Ebro i Haro. Podług doniesień z głębi Hiszpanii, woysko rewolucyyne cofa się we wszystkich kierunkach; uchodzą znacznie na drugą stronę, szczególnie zaś milicyie przymuszone do pochodu, wracaią do swoich domów. Xiążę Hohenlohe zakłada dziś swoię główną kwaterę w Tolozie; Wielkorządca Pampluny chciał d. 21. w 200 ludzi uczynić wycieczkę, lecz natychmiast na powrót cofnąć sie był przymuszony. Jenerał Canuel przybędzie iutro do Irunu ze swoią pierwszą i drugą brygadą; rozstawią się oddziałami aż do Ebro, gdy tymczasem brygada Schaefera blokować będzie ciągle St. Sebastian. Przyśpieszaią przybycie okrętów woiennych do Santony i

i przed tę twierdzę. Dywizyia dragonii Domonta musiała się teraz z drugim oddziałem połączyć. Dywizyia Castex przybędzie iutro do Wittoryi, zkąd do Burgos pospieszy. Tuż za nią postępuie posiłkowy oddział iazdy i Królewskie domowe woysko.«

Gazety Francuzkie donoszą z Madrytu dnia 16. Kwietnia: »Hrabia Abisbal ogłosił dnia wczorayszego następuiący list Naczelnika prowincyi Burgos, pisany z Burgos pod d. 12. t. m.: »Nieprzyiaciel wkroczył do naszego obwodu. Jego przednia straż weszła dnia 7. t. m. do Irunu, dnia 10. do Bergaru, a dzisiay zapewne znaydować się będzie w Wittoryi, gdzie właśnie onegday przybyli rokoszanie pod Quezadą i żądali 7,000 racyy. Wyprawiłem ztąd dzisiay piąty szwadron artyleryi z osmiu działami i pod potrzebną zasłoną mnóstwo powozów z rodzinami i ze sprzętami patryiotów udaiących się do Madrytu. Dzisiay wieczorem przybędzie tu nowy konwoy z Wittoryi z naczelnikami z Wittoryi i z St. Sebastian, z wielu rodzinami uchodzącemi z owych miast, którym towarzyszyć będzie 700 milicyi ochotników i iedna kolumna woyska liniowego. Ia sam przy zbliżeniu się nieprzyiaciela opuszczę z głównym dowództwem Burgos, atoli wprzódy to wszystko wywiezę, co tylko będzie można.«

Monitor z d. 5. Maia zawiera następuiące telegraficzne depesze z Bayonny z d. 4. t. m. wieczorem: »Przednia straż Jenerała Molitora wyruszyła ku Fraga. Roialistyczna załoga Mequinenzy zaięła zamek i miasto Alcaniz. Ballesteros cofa się z Catalajud ku Daroca. Roialiści Hiszpańscy urządzaią kilka batalionów w Sarragossie.«

Monitor i Dziennik Rozpraw z dnia powyższego donoszą podług listu prywatnego z Wittoryi d. 30. Kwietnia, że Władze Konstytucyyne Sarragossy słusznie obawiaiące się mieszkańców, ponieważ wzburzenie doszło do naywyższego stopnia, prosiły Jenerała Molitor, ażeby przyśpieszył przybycie do Sarragossy, lub ażeby posłał tam woyska dla zapobieżenia bezprawiom. Oddział woyska przybył właśnie w sam czas dla utrzymania gminu na wodzy i dla przeszkodzenia; ażeby porządek nie był gwałtownościami przerwany. Francuzi byli przyięci od mieszkańców iako wybawcy, ponieważ iarzmo rewolucyyne stało im się nieznośnem. Chociaż Francuzi posiadaią już trzecią część Hiszpanii, nigdy wszelako nie brano się do obrony. Ażeby poiąć to umiarkowanie mieszkańców, trzeba z bliska przypatrzyć się, do iakiego zniechęcenia przyprowadził mieszkańców despotyzm rewolucyionistów.

Gazeta »Gwiazda« pisze z Burgos: »Roialiści składaiący przednią straż Francuzkiego woyska w dniach następuiących posuną się daléy; Konstytucyioniści cofaią się wszędzie, tylko w Aranda miało się zostać 4000 ludzi, maią się rozdzielić na guerillasy i tamować związki między woyskiem Francuzkiem; Morillo z powodu zbliżania się Hrabiego Amarante w 12,500 ludzi, opuścił pospieszno Valladolid; iedna część Asturyi, iakoteż prowincyy Lugo, Orense i Mondonnedo w Gallicyi powstały przeciw Stanom.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Mimo niepomyslnych z Hiszpanii wiadomości dla sprawy Konstytucyionistów zapewniaią ciągle oppozycyyne Angielskie Gazety, że teraz dopiéro wykonany będzie plan operacyyny Stanów, a woysko Francuzkie będzie miało Jenerała Ballesteros na swoiem lewém skrzydle, Morilla na prawem, Minę w tyle, a Abisbala przed sobą. Gazeta »*New - Times*« (Czas nowy) powstaie przeciw temu mniemaniu. »Powiadaią nam, mówi ta Gazeta, że zamiarem iest Hiszpanów nie bić się i że maią plan cofania się. Tym, którzy w taką sprzeczność wierzą, nie zazdrościmy ich poznania. Plan! powiadaią. Któż miał go podać i gdzież są srodki do wykonania go? Czytaymy tylko zdanie sprawy podane w ostatnim Październiku przez Ministra Woyny, a zobaczemy, czy się tam co takiego znayduie, coby choc naymniey było podobne iakiemu stałemu woyskowemu systematowi. Nie ma tam ani żołnierzy, ani broni, ani magazynów, ani prowiantów, ani mondurów, zgoła żadnych środków obrony, wyiąwszy małą ilosć rozprószonych zgrai, iedynie zdolnych do woyny partyzantów.«

Francyia.

Król Jmć rozporządzeniem z d. 15. Kwietnia mianował Wice - Hrabiego Tabarié głównym Sekretarzem Ministerstwa Woyny na miejsce Barona Dennié powracaiącego na dawną godność swoię woyskowego Intendenta. Témże samém rozporządzeniem mianowany został Hrabia Coetlosquet głownym Dyrektorem osobistości, a P. Perceval głównym Intendentem Administracyi woyskowey.

Redakcyia F. Brattera. — Drukiem J. Pillera.